

Nablízku lidem i v čase pandemie COVID-19

Královéhradecký kraj

Hlavní přínos:

- psychická a fyzická podpora v domácím prostředí nemocnému i jeho okolí
- zajištění důstojného umírání
- zprostředkování sociálního kontaktu v době jeho omezování vlivem protiepidemických opatření

Nenápadný, okem neviditelný virus COVID-19, který ochromil celý svět a nevyzpytatelným způsobem vstoupil do našich životů, vnesl mezi nás zpočátku chaos, strach z neznáma, nesmírnou zátěž, ohrožení zdraví, nečekaná úmrtí i různá omezení. Prověřil také naši připravenost reagovat na nenadálé situace a rychle a správně se rozhodovat, otestoval mezilidské vztahy, vyzval nás k solidaritě, vzájemné podpoře a pomoci. Mnozí lidé ihned nasadili své životy, projevíli odvalu a sami ohrožení virem, zpočátku někdy i nedostatečně vybaveni, ale s velkým nasazením, sloužili a dnes ještě stále slouží v první linii.

Velké poděkování patří zdravotníkům, pracovníkům v sociální oblasti, hasičům, vojákům, dobrovolníkům... zkrátka všem, kteří se postavili čelem k této náročné situaci a jsou nablízku lidem odkázaným na pomoc druhých – křehkým seniorům, nemocným, dětem i lidem v nouzi.

V první linii po celý čas pandemie pracovali lidé působící v domácí, zdravotní či sociální péči, o nichž se v médiích příliš nemluvalo. Přitom kdyby jich nebylo, tak by se nemocným, osamělým a ohroženým sociálním vyloučením v domácím prostředí pomoci nedostalo. Patří k nim zdravotní sestry, lékaři, sociální pracovníci, pečovatelé, osobní asistenti, nebo i ti, kteří provázejí pacienty na sklonku jejich života doma v kruhu rodiny. A to i v čase pandemie za zvýšeného úsilí, ale stále s velkou láskou.

Petra Filipová pracuje jako zdravotní sestra **Charitní ošetrovatelské služby Oblastní charity Hradec Králové¹** téměř šest let. V rámci obecné paliativní péče provází i některé pacienty v terminálním stádiu jejich života.

Na začátku září vstoupila do jedné rodiny pana X – říkejme mu Pavel. V té době již on i jeho žena znali nepříznivou diagnózu a věděli, že možnosti léčby jsou již definitivně vyčerpány. „*Do takových domácností se jezdí vždy s nejistotou. Víte, že život pacienta se blíží k závěru, doufáte v ten nejmilosrdnější průběh a dobrou spolupráci s lékaři a rodinou tak, aby byl zajištěn veškerý komfort pacienta. Pro rodiny je obvykle nejtěžší pochopit, co ve skutečnosti pacient opravdu potřebuje. Najednou není vůle dodržovat pitný režim, ztrácí se chuť k jídlu... V tomto čase je potřeba přijmout, že je nejdůležitější mírnit bolest, dopřát mu klid, plnit mu v rámci možností jeho přání, dopřát mu blízkost rodiny, aby odcházel v pokoji. Takto se to snažím rodinám vždy vysvětlit,*“ sděluje Petra Filipová.

¹ Charitní ošetrovatelská služba Oblasti charity Hradec Králové, chos@charitahk.cz; Na Kropáčce 30/3, 500 03, Hradec Králové.

Pan Pavel byl při příjmu do péče chodící, sice již ve slabší fyzické kondici, nicméně v dobré náladě a byl šťasten, že je doma. Byl hovorný a milý. Jeho paní byla úžasná a statečná žena. Přestože situace, kterou procházela, byla zdrcující, chápala ji a velmi dobře spolupracovala. *„Stávaly jsme často spolu venku na zahradě a hovořily o jejím manželovi, o jejich společném životě a probíraly vše potřebné tak, aby situaci zvládla a měla i možnost ulevit si od svých obav,“* dodává zdravotní sestra.

Několik návštěv proběhlo v poklidu. Od konce září však bylo nutné podávat silnější léky na bolest a další medikamenty. Stále to ale bylo období, které bylo pro pacienta vcelku dobře únosné. Na manželce bylo znát počínající vyčerpání, držely ji nad vodou rozhovory s Petrou.

V polovině října se zdravotní stav pana Pavla náhle výrazně zhoršil a jednoho dne ve spánku zemřel. Na blízku byla opět zdravotní sestra Petra: *„S manželkou pana Pavla a jeho synem jsme ještě v noci zajistili vše potřebné a já s nimi nějaký čas zůstala. Bylo moc smutné vidět všechny plakat. Odešel jim nejbližší člověk. Manžel, táta, který by vzhledem ke svému věku mohl ještě mnoho let prožívat se svými milovanými. Bylo to sice smutné, ale uvnitř jsem cítila klid a spokojenost, povedla se krásná věc. Pan Pavel chtěl zemřít doma, a to se mu vyplnilo. Byl obklopený láskou a těmi, které tolik miloval. Zvládli jsme to. Jen škoda, že se vnučátka nedočkala, ale jako jediný člen rodiny znal od dcery pohlaví miminka. Vnímala jsem, že pro manželku nejtěžší chvílí nebyl moment úmrtí, ani oblékání zemřelého manžela, ale chvíle, kdy jsme stály na chodníku a ona sledovala odjíždějící vůz pohřební služby.“*

Jeden z mnoha emočně silných příběhů, který se odehrává ve skrytu domácností. Jeden z mnoha příkladů dobré praxe domácí péče, kdy její pracovníci přicházejí do rodin jako andělé, přinášejí odbornou a láskyplnou pomoc, přináší naději, sdílení, vzájemnost a tolik potřebný pocit opory.

Autorka příspěvku: Ing. Anna Maclová, ředitelka Diecézní katolické charity Hradec Králové